

Cerkvene zadeve.

Pri Sv. Pavlu v Rimu.

Spisal dr. Fr. K.

(Konec.)

V desni prvi postranski ladiji vidimo sliko sedanjega papeža Leona XIII.; za prihodnje papeže je še dovolj praznega prostora. Ljudska pravljica govori, da, kadar bo vse tako polno, da ne bo več kam djati slike novega papeža, tedaj bo sodnji dan. Pa to je le pravljica. Nad lokom, ki deli srednjo ladijo od prednjega dela, gledajo na nas resnobne starinske podobe iz barvanih kamenčkov. Dala jih je napraviti v petem stoletju pobožna princesa Gala Placidija, sestra cesarja Honorija in Arkadija. V sredini je Kristus, držeč palico na rami, ob straneh mu stoji 24 starešin, kakor nam jih opisuje skrivnostno razodetje sv. Janeza. Te slike so se ohranile v požaru, vendar so vsled starosti bile že poškodovane in so jih morali popraviti. Resnomicile oči Kristusove nekako presunljivo zrejo na gledalca. Kdo bi preštel tisoče in milijone pocpotnikov, na katere so te oči že gledale v teku tolikih stoletij! Tudi umetniki jako cenijo te slike. Ko je gorela Pavlova cerkev, vzkliknil je bolešno neki nemški umetnik, ki je takrat bival v Rimu: «Za Boga! Rešite slike nad lokom!»

Na nasprotni strani od teh slik so zopet starinski mozajiki, ki nam predstavljajo Kristusa, sedečega med Petrom in Pavlom. V občje v Rimu neštivilnokrat najdemo Kristusa s Petrom in Pavlom, ker sta ta dva apostola najbolj razširila evangelij Kristusov in ustanovila rimsko cerkev, ki je glava in mati vsem drugim cerkvam. Te slike pa nas tudi učijo, da so že starodavni kristjani bili trdno prepričani, da je Kristus postavil Petra nad druge apostole in mu izročil ključne nebeškega kraljestva. Ravno tega se držimo tudi mi, ki spoštujemo v rimskem papežu namestnika Kristusovega, naslednika sv. Petra.

Ob velikem oltarju se križata poprečna in podolgasta ladija.

Tudi v poprečni ladiji je marsikaj zanimivega. Oglejmo si najprej desno stran. Tu vidimo nad oltarjem velikansko sliko iz barvanih kamenčkov, ki predstavlja Marijino vnebovzetje. Narejena je po stari, dragoceni izvorni sliki, ki se hrani v papeževi palači v Vatikanu. Blizu tega oltarja je vhod v velikansko zakristijo, kjer se hrani velik kos sv. križa in pa kosti neštivilnih mučencev. Romarji si dajo tukaj potrditi romarski listek, da so res obiskali cerkev. Sv. Pavla cerkev je

namreč jedna izmed sedmerih poglavitnih rimskih cerkvij, katere mora obiskati vsak romar, ki se hoče udeležiti popolnega odpustka. Tudi škojke ko pridejo v Rim h grobovom sv. Petra in Pavla, si dajo v tej cerkvi potrditi listino, katero potem izroče sv. očetu.

V levem delu poprečne ladije je zopet z dragocenim ruskim malahitom ozaljšan oltar. Velikanski mozajik nam prav lepo predstavlja dogodek pred Damaskom, ko je togotnega Savla obsijala nebeska luč in je padel s konja ter zaslišal glas: «Savel! Savel! Zakaj me preganjaš?»

Na tem oltarju so ob Pavlovi praznikih izpostavljene v stekleni posodici verige, v katere je bil vklenjen nekdanji sv. Pavel. Ob določenem času jih da duhovnik poljubiti vernikom in jih vsakemu pritisne na čelo. Z velikim spoštovanjem poljubljajo verniki to hladno železje. In kako ne bi! Saj so to verige, katere je zaradi Kristusa nosil veliki apostol Pavel in katere z nekakim ponosom omenja večkrat v svojih pismih. Nekoliko dalje od tega oltarja je kapelica Najsvetejšega zakramenta. Tukaj se hrani starinsko razpelo, pred katerim je 22. aprila 1541. klečal Ignacij Lojola s svojimi tovariši in storil slovesne obljube ter tako položil temelj družbi Jezusovi.

Ako si še ogledamo velikanska kamenita kipa sv. Petra in Pavla, ki stojita ob straneh pred velikim oltarjem, tedaj smo si po priliki ogledali vse večje znamenitosti prelepe Pavlove cerkve. Natančen opazovalec še zapazi, da so v postranskih dveh ladijah vse šipe v oknih razbite. Kaj je neki to? Poprej so bile šipe oslikane z dragocenimi slikami. A v jeseni leta 1891. je nekdo v bližnji trdnjavi, polni smodnika, podvrgel ogenj. Z grozno silo je trdnjava zletela v zrak in to je napravilo ogromno škodo v Rimu in okolici. Več ljudij je izgubilo življenje, bližnje hiše so bile razdejane, vsa okna v Rimu so se razletele v kosce, celo na velikanski Petrovi kupoli so se pokazale vsled tega nevarne razpokline. A v mestu Tivoli, ki je kakih pet ur od Rima, so se zdrobile vse šipe. V tej nesreči so se razbile tudi šipe na Pavlovi cerkvi. Dragocene slike so stale velikansko svoto denarja in sedaj jih ne morejo nadomestiti z drugimi. Dolžnost bi bila italijanske vlade, da poravnata storjeno škodo, ker se je nesreča zgodila vsled nepazljivosti vojaštva. In tako razbita okna na Pavlovi cerkvi še sedaj oznanjujejo ptujcem, kako Lahij gospodarijo v Rimu.

Poleg Pavlove cerkve je starodavni samostan, ki je že od leta 1442. pripadal be-

nediktincem. Tudi ta samostan je laška vlada zatrla in stoji sedaj prazen. Proglasili so ga za «narodni spomenik», a ta «spomenik» bo sčasoma razpadel, ker ni nikogar, ki bi ga popravljaj. Za dober «bakšiš» nam čuvaj odpre vrata, da si ogledamo dvorišče s čudovito lepimi hodniki in stebrovjem.

V občje pri vseh teh «narodnih spomenikih» na Laškem čepi kak postopač, ki ptujcem olajšuje mošnje.

Nerad se človek loči od dragega svetišča sv. Pavla. Najlepši izlet je semkaj popoldne. Ko večerno solnce pošlje zadnje žarke čez bližnji, z vinogradi posuti hrib Monte Verde, stopimo v električno železnico. Še nekolikokrat se ozremo nazaj na Pavlovo cerkev in kmalu nas obzidje rimskega mesta sprejme v svoje naročje. Ptujcu pa ostane v duši sladek spomin: «Bil sem na grobu apostola Pavla!» —

Gospodarske stvari.

Kako se pohištvo najceneje izdeluje?

Kakor imamo radi, da je okoli naših poslopij vse snažno in ocedeno, tako nam je tudi ljubo, ako imamo v stanovanjih lepo opravilo, katero naše oko razveseljuje. Toda velik razloček je pri napravi novega pohištva glede cene, ker pri umetnih mizarjih se v mestu bore kmet cene lahko zboji. V naslednjem mu hočem pokazati, kako si moremo najceneje oskrbeti lepo in trajno pohištvo.

Vsaki trd les ima svojo posebno barvo, katera, slikana (pa ne barvana!) najbolj dopada vsakemu očesu. Tako se odlikuje z belo barvo javor, z rumeno jesen, z blizu enako hruška, samo da je bolj zatemnela, z lepo rudečkasto lesnika, še bolj črešnja in z najlepšo črnkasto pa oreh. Jednega ali drugega se gotovo najde pri vsaki hiši. Bog varuj takšno drevje, ako je nepoškodovano, cepiti v drva, kar se žal, čestokrat godi. Ako rabimo pohištvo, in nam je drevo sneg ali veter podrl, pa če nam je drugače na poti, dajmo ga spraviti k pili in napraviti deske. Te se potem zložijo na solnčnem prostoru tako, da delajo obliko debla, samo da so med njimi počez naložena ravna drva. Tako se bodo primerno sušile, ne razpokale ali skrivile. Tako naložene smejo biti tudi na dežu in solncu, da je les pozneje manj vlečljiv. Ko so se deske najmanj jedno leto tako sušile, potem se le veljajo za delo. Opomniti namreč je, da trd les, naglo posušen, preveč

njim nobeden Maronit ne uide po morju. Glejte tam ob morju goreče baklje, in kmalo bode tudi plamen kristjanskih hiš razsvitljeval okolico daleč okrog, tako da nikakor ne moremo do morja.» In skušana stara žena je imela prav. V kratkem že so goreče hiše razsvitljevale celo okolico in naši ubežniki niti na pokopališču niso bili več varni.

«Pa kam hočemo bežati?» vpraša Judita. «V gore, dragi otroci, v gore,» njim zatrjuje udova odločno ter ostane in pobere svojo culico. «Da, dragi moji, v gorah so bili kristjani še vedno najbolj varni. Mi moramo priti v vas Djecin, ki leži pet ur odtod proti vzhodu v gorah. Tam stanuje kakih 2000 Maronitov, ki morejo sebe in nas braniti, ako imajo le pogum.» Ta nasvet se je vsprejel.

Predno pa se napravijo na pot, še reče udova: «Ali, se nočete zdaj vrniti v mesto k svojemu očetu? Vi ste zadosti za nas storili in zdaj morate skrbeti za svojo varnost.»

Ali pa nato odločno odgovori: «Jaz se ne vrnem več k svojemu očetu, ker bi me gotovo silil kristjane moriti. In če bi se branil in mu rekel, da nočem biti več Turek, bi me umoril.»

«Zakaj pa nočete biti več Turek?» vpraša udova začudena.

«Ker Turki ne poznajo ljubezni in ne

usmiljenja do svojega bližnjega,» odgovori togotno Ali.

«In kaj hočete sedaj postati?» vpraša zopet udova.

«Še ne vem,» pravi Ali v zadregi. «Molite za mene, da me vaš Bog razsvetli.»

«Da, to bomo storili. Zdaj pa urno naprej!» Pri teh besedah gre udova naprej, in otroci ji urno sledijo. Kmalo prestopijo pokopališko zidovje in potem gredo med rodovitnimi vrtovi. Judita je vsak trenutek pogledala v mesto nazaj na goreče hiše, tako da se Maron pošali rekoč:

«Judita, pazi! Ako se boš vedno nazaj ozirala, se bodeš še v kamenit steber spremenila kakor Lotova žena.»

Judita se sramuje svoje radovednosti in pošepče materi na uho: «Čuj mati, kaj Maron pravi. On se še celo šali v tej nam strašni uri.»

«Da,» odgovori mati, «Maron ima prav. Mi bežimo kakor Lot, štirje iz mesta.»

«Kdo je pa angel, ki nas vodi?» vpraša Judita.

«To je Ali,» reče Maron in položi svojo roko prijatelju na ramo. «Sploh pa menda le ni prav, da še šale uganjam v tej veliki nevarnosti.»

«Pač, moj sin,» pravi mati. «Taka šala v nesreči je Bogu dopadljiva, ker je znamenje

dobre vesti in trdnega zaupanja na Boga. Slišala sem, da so tudi sveti oče Pij IX. še šaljivi v največjih stiskah in nadlogah.»

Pot v Djecin je peljala ob majhnem gorskem potoku, ki se pri Sidonu izliva v morje. Ko stopajo ob tem penečem potoku, reče Maron svojemu prijatelju: «Ali, bi-li hotel priti z nami v nebesa, ako bi nas sovražniki napadli in umorili?»

«Da, Maron,» odgovori Ali ves navdušen, «jaz hočem z Vami biti.»

Smešnice.

Stotnik ošteva nadstražnika: «Kako ste mogli biti tako predrzni, da ste infanteristu Beloviču dali na lastno roko dopust? Ali mislite, da ste stotnik? No, neumni za to ste dovolj!»

Jože: »Povej mi Tone, kje si pustiš Ti lasé rezati?«

Tone: »Jaz, pri Hrgovih!«

Jože: »Kje pa Tvoj brat Marček?«

Tone: »Pri Rihtarjevih!«

Jože: »Veš, jaz pa na — glavi.«